

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
MAREK NIECHCIAŁ**

DIH-709-153(4)/17/AnŁ

Warszawa, 29 stycznia 2018 r.

DECYZJA DIH-1/8/2018

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1257), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 oraz art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2212), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy „BIOWAY Polska” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku od decyzji Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Gdańsku nr ŻN.D.133.2017.SŻ z dnia 29 listopada 2017 r. (nr akt sprawy: ŻN.8361.382.2017.ZS.AB), którą ww. przedsiębiorcy wymierzono karę pieniężną w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu 4 partii artykułów rolno-spożywczych o wartości 236,30 zł nieodpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej, **utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej od 5 do 12 czerwca 2017 r. przez inspektorów reprezentujących Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Gdańsku, zwanego dalej również „Pomorskim WIIH”, w sklepie internetowym E-SKLEP BIOWAY www.sklep.bioway.pl, mieszczącym się w Gdańsku przy ul. Wały Jagiellońskie 34, prowadzonym przez przedsiębiorcę „BIOWAY Polska” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku, zwanego dalej również „stroną”, zakwestionowano oznakowanie oraz prezentację czterech partii artykułów spożywczych o łącznej wartości 236,30 zł, tj.:

- 1) partię tapioki Pearl Mini á 454 g o wartości 17,70 zł. Na podstronie internetowej prezentującej ten produkt podano nad nazwą towaru słowo „BIOWAY” zawierające termin „BIO” w kolorze zielonym,
- 2) partię nasion Chia (szałwia hiszpańska) á 1000 g o wartości 23,80 zł. Na podstronie internetowej prezentującej ten produkt podano nad nazwą towaru słowo „BIOWAY” zawierające termin „BIO” w kolorze zielonym,
- 3) partię kawy á 1000 g o wartości 135,- zł. Na etykiecie opakowania wyżej wymienionego produktu, w głównym polu widzenia, użyto w opisie tego wyrobu słowo „BIOWAY” odnoszące się do tego wyrobu i zawierające termin „BIO” oraz podano słowo „BIOWAY” zawierające termin „BIO” w kolorze zielonym. Na podstronie internetowej prezentującej ten produkt podano jego nazwy, tj.: „KAWA BIOWAY”, „kawa

BIOWAY” zawierające słowa z terminem „BIO” oraz słowo „BIOWAY” (nad nazwą towaru) zawierające termin „BIO” w kolorze zielonym,

- 4) partię bionektaru, tj. „mieszanek naturalnie występujących sacharyd i wyciągu z liści stewii” à 1000 g o wartości 59,80 zł. Na etykiecie opakowania wyżej wymienionego produktu, w głównym polu widzenia, podano jego nazwę fantazyjną „bionektar”, zawierającą termin „bio”. Na tylnej części opakowania podano słowo „BIOWAY” zawierające termin „BIO”. Na podstronie internetowej prezentującej ten produkt podano jego nazwy fantazyjne, tj: „BIONEKTAR”, „bionektar”, zawierające terminy „BIO”, „bio” oraz słowo „BIOWAY” (nad nazwą towaru) zawierające termin „BIO” w kolorze zielonym.

Wszystkie podstrony internetowe prezentujące ww. produkty zawierały nagłówek „BIOWAY” zawierający termin „BIO” w kolorze zielonym.

Wymienione cztery partie produktów nie były produktami rolnictwa ekologicznego.

W ocenie Pomorskiego WIIH, opisane wyżej oznakowanie opakowań kawy i bionektaru oraz sposób prezentacji wszystkich ww. skontrolowanych wyrobów na stronie internetowej strony postępowania z użyciem wyeksponowanych terminów „bio” lub „BIO” przy zastosowaniu większej czcionki bądź koloru zielonego, mogło sugerować ekologiczne metody produkcji tych wyrobów i wprowadzać konsumentów w błąd co do charakteru środków spożywczych oraz metod ich wytworzenia. Z tych względów naruszone zostały przepisy: art. 16 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. L UE 31 z 01.02.2002, s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 178/2002”, art. 7 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011, s. 18 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 1169/2011”, oraz art. 23 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz. U. UE L 189 z 20.07.2007, s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 834/2007”

Powyższe ustalenia udokumentowano w protokole kontroli z 12 czerwca 2017 r. (nr akt kontroli: ŻN.8361.382.2017.ZS.AB). Do akt sprawy dołączono też wydruki zdjęć oznakowania skontrolowanych produktów oraz wydruki informacji dotyczących tych wyrobów ze strony internetowej przedsiębiorcy.

Pismem z 28 czerwca 2017 r. strona wyjaśniła, że skontrolowane przez Pomorskiego WIIH produkty zamieszczone na stronie internetowej nie miały wyeksponowanego terminu BIO, aby wskazywał on na ekologiczne pochodzenie tych produktów. Strona stwierdziła, że ww. produkty opatrzone były logo BIOWAY, którego według identyfikacji marketingowej przedsiębiorcy pierwsze trzy litery są zawsze zielone, a trzy ostatnie – zawsze czarne. Ponadto

strona podniosła, że logo BLOWAY jest znakiem zastrzeżonym, na który Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej udzielił prawa ochronnego i nazwa ta używana jest jako nazwa sieci lokali gastronomicznych serwujących potrawy wegetariańskie, a nie ekologiczne. Strona stwierdziła, że żadnym kanałem strona nie informuje, iż pod marką BLOWAY spożywane produkty są lub mogłyby być ekologiczne.

Pomorski WIIH nie podzielił argumentacji przedstawionej przez stronę postępowania. Jego zdaniem, prezentacja oferowanych w sklepie internetowym produktów sugerowała konsumentowi ekologiczne pochodzenie produktów.

Pismem z 2 listopada 2017 r., Pomorski WIIH zawiadomił stronę o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2212), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”, z tytułu wprowadzenia do obrotu ww. czterech partii produktów nieodpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej w zakresie oznakowania. Organ poinformował też stronę o jej prawie do wypowiedzenia się co do zebranych w sprawie dowodów i materiałów.

Strona postępowania nie skorzystała z możliwości złożenia dodatkowych wyjaśnień.

Pismem z 2 listopada 2017 r., strona przekazała informację o wielkości osiągniętych obrotów i przychodów w 2016 r.

Decyzją nr ŻN.D.133.2017.SŻ z dnia 29 listopada 2017 r. (nr akt: ŻN.8361.382.2017.ZS.AB), Pomorski WIIH wymierzył stronie karę pieniężną w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych), z tytułu wprowadzenia do obrotu czterech partii produktów o łącznej wartości 236,30 zł nieodpowiadających wymaganiom jakości handlowej określonym w przepisach o jakości handlowej z uwagi na oznakowanie logiem przedsiębiorcy BLOWAY, zawierającym słowo „BIO”, które mogło wprowadzać konsumentów w błąd co do charakteru środków spożywczych oraz metod ich wytworzenia poprzez sugerowanie, że zostały one wyprodukowane przy użyciu ekologicznych metod produkcji.

Pismem z 14 grudnia 2017 r. strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – zwanego dalej również „Prezesem UOKiK” – odwołanie od ww. decyzji.

W uzasadnieniu strona powtórzyła swoje stanowisko z pisma z 28 czerwca 2017 r. przekazanego organowi pierwszej instancji. Powołując się na dowód z obrazów stron internetowych prezentujących ofertę spółki (jednak nie przedstawiając żadnych wydruków ani nie wskazując kart akt niniejszej sprawy), przedsiębiorca „BLOWAY Polska” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku wskazał, że ani wprost, ani pośrednio nie oznacza swoich towarów jako produkty rolnictwa ekologicznego, w tym nie używa w żadnym elemencie oznaczenia swoich produktów słów: BIO, bio, eko, EKO. Na poparcie tego twierdzenia strona przytoczyła treść z zakładki „O NAS” na swojej stronie internetowej: „Przy produkcji nie stosujemy certyfikowanych, tzw. ekologicznych warzyw i owoców. Takie warzywa bardzo dużo kosztują, a my nie chcemy podnosić cen naszych posiłków. Certyfikaty niewiele dają i nawet najlepsze warzywa można „zepsuć” w trakcie procesu produkcyjnego – dlatego gotujemy na parze”. Strona wyraziła przekonanie, że jej logo „bioway”, tak jak np. słowo „biografia”, nie może być utożsamiane ze słowem „bio” i produktami rolnictwa ekologicznego. Strona powołała się także

na ochronę ww. logo przyznaną przez Urząd Patentowy RP oraz Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego.

Pomorski WIIH przekazując odwołanie do rozpatrzenia Prezesowi UOKiK wraz z aktami ww. sprawy przekazał także protokół kontroli z dnia 18 grudnia 2017 r., nr akt kontroli ŻN.8361.779.2017.BW.TK, znany stronie niniejszego postępowania. Protokół ten dokumentuje przebieg drugiej kontroli przeprowadzonej przez Pomorskiego WIIH w sklepie internetowym należącym do strony w dniach 5-18 grudnia 2017 r., tj. po wydaniu decyzji zaskarżonej w niniejszym postępowaniu odwoławczym.

Pismem z 3 stycznia 2018 r. Prezes UOKiK poinformował stronę, iż przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z tych uprawnień.

W odwołaniu strona zapowiedziała uzupełnienie odwołania „w najbliższej przyszłości”, niemniej do dnia wydania niniejszego rozstrzygnięcia, do Prezesa UOKiK wpłynęło jedynie pismo strony z 21 grudnia 2017 r., w którym przekazuje ona Pomorskiemu WIIH swoje uwagi do ww. protokołu kontroli z dnia 18 grudnia 2017 r. (tj. kontroli przeprowadzonej po wydaniu zaskarżonej decyzji).

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia 178/2002, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów. W myśl art. 17 ust. 2 tego rozporządzenia, państwa członkowskie wprowadzają w życie prawo żywnościowe oraz monitorują i kontrolują przestrzeganie przez podmioty działające na rynku spożywczym i pasz odpowiednich wymogów prawa żywnościowego na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji. Państwa Członkowskie ustanawiają również zasady dotyczące środków i kar mających zastosowanie w przypadku naruszenia prawa żywnościowego i paszowego. Ustanowione środki i kary powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

W myśl przepisu art. 8 ust. 1 rozporządzenia 178/2002, prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną żywnością. W szczególności, zgodnie z art. 16 tego rozporządzenia, etykietowanie, reklama i prezentacja żywności nie może wprowadzać konsumentów w błąd.

Ww. zakaz wprowadzania konsumentów w błąd znajduje swoje rozwinięcie w przepisach rozporządzenia 1169/2011, między innymi w art. 7 ust. 1, który stanowi, że informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji (lit. a) oraz przez sugerowanie, że środek spożywczy ma szczególne właściwości, gdy w rzeczywistości wszystkie podobne środki spożywcze mają takie właściwości, zwłaszcza

przez szczególne podkreślanie obecności lub braku określonych składników lub składników odżywczych (lit. c). Informacje na temat żywności muszą być również rzetelne, jasne i łatwe do zrozumienia dla konsumenta (art. 7 ust. 2 tamże). Zasady te obowiązują także w przypadku podawania dobrowolnych informacji na temat żywności (art. 36 ust. 2 lit. a ww. rozporządzenia), ponadto dobrowolne informacje nie mogą być niejednoznaczne ani dezorientować konsumenta (art. 36 ust. 2 lit. b tamże).

Podstawowe zasady dotyczące stosowania na etykietach i w reklamach oznaczeń odnoszących się do produkcji ekologicznej reguluje rozporządzenie 834/2007. Zgodnie z jego art. 23 ust. 1, uznaje się, że produkt opatrzony jest terminem odnoszącym się do ekologicznej metody produkcji, jeżeli przy znakowaniu, w materiałach reklamowych lub dokumentach handlowych taki produkt, jego składniki lub materiały paszowe opisywane są za pomocą terminów sugerujących nabywcy, że produkt ten, jego składniki lub materiały paszowe zostały uzyskane zgodnie z przepisami określonymi w niniejszym rozporządzeniu. Zwłaszcza terminy wymienione w załączniku (np. „ekologiczne”), ich pochodne lub wersje skrócone, jak np. „bio”, „eko”, używane samodzielnie lub łącznie, mogą być stosowane na terenie Wspólnoty i we wszystkich językach Wspólnoty w znakowaniu i reklamie produktu, który spełnia wymogi określone na mocy niniejszego rozporządzenia lub zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Stosownie do art. 2 lit. k rozporządzenia 834/2007 „znakowanie” oznacza wszelkie terminy, słowa, dane szczegółowe, znaki towarowe, nazwy firmowe, ilustracje lub symbole powiązane z wszelkimi opakowaniami i umieszczane na nich, a także na dokumentach, materiałach informacyjnych, etykietach, tabliczkach, pierścieniach lub opaskach towarzyszących produktowi lub odnoszących się do niego”. Przy znakowaniu i w reklamie żywych lub nieprzetworzonych produktów rolnych można stosować terminy odnoszące się do ekologicznej metody produkcji wyłącznie wtedy, gdy wszystkie składniki tego produktu również zostały wyprodukowane zgodnie z wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu. W myśl postanowień art. 23 ust. 2 rozporządzenia 834/2007, terminy, o których mowa w art. 23 ust. 1, nie są stosowane na terenie Wspólnoty i w żadnym z języków Wspólnoty w znakowaniu, reklamie i dokumentach handlowych produktu, który nie spełnia wymogów wymienionych w niniejszym rozporządzeniu, chyba że nie są używane w odniesieniu do produktów rolnych w żywności lub paszy lub wyraźnie w żaden sposób nie łączą się z produkcją ekologiczną. Ponadto nie stosuje się żadnych terminów, w tym terminów stosowanych w znakach towarowych, ani praktyk używanych w znakowaniu lub reklamie mogących wprowadzić w błąd konsumenta lub użytkownika poprzez sugerowanie, że produkt lub składniki spełniają wymogi wymienione w niniejszym rozporządzeniu.

W przypadku żywności opakowanej oferowanej do sprzedaży za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość (np. w sklepie internetowym), przepis art. 14 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1169/2011 wymaga, by obowiązkowe informacje na temat żywności (z wyjątkiem daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia), były dostępne przed ostatecznym dokonaniem zakupu i znajdowały się w materiałach towarzyszących sprzedaży na odległość lub były dostarczane z użyciem innych właściwych środków wyraźnie określonych przez dany podmiot działający na rynku spożywczym.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli

w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Definicja jakości handlowej zawarta w art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej obejmuje cechy artykułu rolno-spożywczego w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania artykułów rolno-spożywczych, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na podstawie art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, uwzględnia: stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

Organ może odstąpić od wymierzenia ww. kary pieniężnej w przypadku niskiego stopnia szkodliwości czynu, niewielkiego zakresu naruszenia lub braku stwierdzenia istotnych uchybień w dotychczasowej działalności podmiotu (art. 40a ust. 5c ww. ustawy).

W niniejszej sprawie organ pierwszej instancji stwierdził, że w przypadku czterech partii środków spożywczych oferowanych przez przedsiębiorcę „BIOWAY Polska” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku do sprzedaży na odległość, oznakowanie na stronie sklepu internetowego, a w przypadku dwóch partii także na opakowaniach, zawierało słowo „bio” i sugerowało produkt rolnictwa ekologicznego, choć były to produkty rolnictwa konwencjonalnego. W związku z naruszeniem przepisów o jakości handlowej określonych w art. 16 rozporządzenia 178/2002, art. 23 ust. 2 rozporządzenia 834/2007 oraz art. 7 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1169/2011, Pomorski WIIH wydał decyzję, w której w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej wymierzył stronie karę pieniężną w wysokości 500 zł.

Zdaniem Prezesa UOKiK, Pomorski WIIH właściwie uznał, że strona wprowadziła do obrotu cztery partie artykułów rolno-spożywczych niewłaściwej jakości handlowej, co skutkowało wymierzeniem stronie kary pieniężnej z tego tytułu.

Odwołując się od decyzji, strona podniosła, że ani wprost, ani pośrednio nie oznacza swoich towarów jako produkty rolnictwa ekologicznego, w tym nie używa w żadnym elemencie oznaczenia swoich produktów słów: BIO, bio, eko, EKO.

Powyższe, w ocenie organu drugiej instancji, nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ cytowane wyżej przepisy art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 834/2007 jednoznacznie sprzeciwiają się stosowaniu oznaczeń odnoszących się do produkcji ekologicznej produktu, który nie spełnia wymogów wymienionych w tym rozporządzeniu, a wśród oznaczeń sugerujących produkcję ekologiczną wymienia słowo „bio” używane samodzielnie lub łącznie. Zakaz ten dotyczy zarówno oznakowania jak i reklamy produktu. Wyjątek stanowią oznaczenia, które wyraźnie

w żaden sposób nie łączą się z produkcją ekologiczną. W niniejszej sprawie tak jednak nie było, ponieważ na podstronach poświęconych ww. produktom oznakowanie nie zawierało żadnego stwierdzenia o pochodzeniu ww. produktów z upraw konwencjonalnych. Tym samym, niezależnie od tego czy strona stosując w oznakowaniu słowo „bio” w połączeniu z innymi wyrazami („BIOWAY, „bionektar”), miała inną intencję niż nawiązanie do produktów ekologicznych, należało stwierdzić naruszenie ww. przepisów.

Po analizie wydruków ze strony skontrolowanego sklepu internetowego znajdujących się w aktach sprawy nr ŻN.8361.382.2017.ZS.AB, Prezes UOKiK skłania się do stwierdzenia, że strona świadomie nawiązywała w prezentacji i oznakowaniu ww. produktów do produkcji ekologicznej. Świadczy o tym użycie w każdej ofercie słowa „BIOWAY”, w którym wyraźnie eksponowane litery „BIO” są koloru zielonego, kontrastowo do pozostałej części wyrazu w kolorze czarnym, ponadto w logo litera Y zawiera wizerunek zielonego liścia, ułożonego skośnie, co zdaniem Prezesa UOKiK nawiązuje do „zielonego liścia”, tj. unijnego logo produkcji ekologicznej (ustanowionego rozporządzeniem Komisji (UE) nr 271/2010 z dnia 24 marca 2010 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 889/2008 ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w odniesieniu do unijnego logo produkcji ekologicznej z dnia 24 marca 2010 r. (Dz. U. UE.L 84, s. 19)). Poniżej zamieszczono zestawienie zarejestrowanego znaku towarowego „BIOWAY” oraz unijnego logo produkcji ekologicznej.

Należy podkreślić, że sam fakt zarejestrowania znaku towarowego zawierającego słowo „BIO” – na co wskazuje strona w odwołaniu – nie uprawnia przedsiębiorcy do posługiwania się tym znakiem w sposób dowolny, naruszający przepisy prawa żywnościowego i interesy konsumentów. Nadrzędne w tym przypadku są przepisy art. 23 rozporządzenia nr 834/2007, w szczególności zakazujące stosowania jakichkolwiek terminów, w tym terminów stosowanych w znakach towarowych, oraz praktyk używanych w znakowaniu lub reklamie mogących wprowadzić w błąd konsumenta lub użytkownika poprzez sugerowanie, że produkt lub składniki spełniają wymogi wymienione w tym rozporządzeniu. Nadzór nad przestrzeganiem wymagań rozporządzenia nr 834/2007 w Polsce pełni między innymi Inspekcja Handlowa, wyspecjalizowany organ kontroli powołany do ochrony interesów i praw konsumentów, a nie Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej czy Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego. Ponadto, z samej treści rozporządzenia nr 834/2007, które w art. 23 ust. 2 akapit drugi stwierdza, że nie stosuje się żadnych terminów, w tym terminów stosowanych w znakach towarowych (podkreślenie Prezesa UOKiK), ani praktyk używanych w znakowaniu lub reklamie mogących wprowadzić w błąd konsumenta lub użytkownika poprzez sugerowanie, że produkt lub składniki spełniają wymogi wymienione w niniejszym rozporządzeniu – można wywieść, iż przepisy sprzeciwiają się także nieuprawnionemu użyciu zarejestrowanych znaków towarowych. Dodatkowo należy mieć na uwadze, że udzielone prawo ochronne na znak towarowy może nie być równoznaczne z możliwością używania go w odniesieniu do konkretnych produktów, jeżeli narusza to inne przepisy, np. dotyczące rolnictwa ekologicznego.

Odnosząc się do przytoczonej w odwołaniu treści zakładki „O NAS” ze strony internetowej sklepu, gdzie przedsiębiorca „BIOWAY Polska” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku informuje konsumentów, że przy produkcji nie stosuje certyfikowanych, tzw. ekologicznych warzyw i owoców, Prezes UOKiK zauważył w pierwszej kolejności, że materiał dowodowy zgromadzony w toku kontroli w dniach 5-12 czerwca 2017 r. nie wskazuje na istnienie wówczas takiej zakładki. Zakładka taka została dodana 18 grudnia 2017 r., tj. po wydaniu rozpatrywanej tu decyzji, co wynika z protokołu z 18 grudnia 2017 r. sporządzonego w toku drugiej kontroli ww. sklepu. W związku z tym Prezes UOKiK doszedł do wniosku, że strona nie podjęła żadnej próby zapobieżenia wprowadzeniu konsumentów w błąd co do ekologicznego pochodzenia czterech partii produktów zakwestionowanych w toku pierwszej kontroli. Niezależnie od tego spostrzeżenia należy z całą mocą podkreślić, że nawet gdyby zakładka o ww. treści znajdowała się na stronie sklepu internetowego w czasie „pierwszej” kontroli tj. w dniach 5-12 czerwca 2017 r., nadal prawdopodobieństwo wprowadzenia konsumentów w błąd co do właściwości tapioki Pearl Mini, nasion Chia (szałwii hiszpańskiej), kawy bioway oraz bionektaru, oznaczonych znakiem graficznym „BIOWAY”, byłoby wysokie i powinno – zdaniem Prezesa UOKiK – skutkować wymierzeniem kary pieniężnej.

Dodatkowo Prezes UOKiK uważa, że w treści zakładki „O NAS” znajduje się wprowadzające w błąd stwierdzenie „Certyfikaty niewiele dają” odnoszące się do systemu produkcji ekologicznej. Jakkolwiek przedsiębiorca może przekazywać konsumentom swoją opinię na temat ww. systemu, lecz nie powinien przy tym naruszać przepisów prawa, które zakazują przekazywania informacji niejednoznacznych ani dezorientujących – por. art. 36 ust. 2 lit. b rozporządzenia 1169/2011. Prezes UOKiK wskazuje, że certyfikaty funkcjonujące w unijnym systemie rolnictwa ekologicznego wydawane są po przeprowadzeniu urzędowej kontroli i posiadają rangę urzędowego dokumentu. Każdy produkt deklarowany jako „ekologiczny”, „bio” itp. podlega certyfikacji w oparciu o przepisy rozporządzenia 834/2007. Informacja na produkcie o numerze jednostki certyfikującej jest zatem dla konsumentów niezbędnym dowodem potwierdzającym, że dany produkt pochodzi z rolnictwa ekologicznego. Zatem fałszywe jest stwierdzenie, że „Certyfikaty niewiele` dają”. Rozporządzenie 834/2007 zostało wprowadzone by zapewnić podstawę trwałego rozwoju produkcji ekologicznej przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego, zagwarantowaniu uczciwej konkurencji, zapewnieniu zaufania konsumentów oraz ochronie ich interesów (por. art. 1 tamże). W tym kontekście szczególnie negatywnie należy ocenić oferowanie konsumentom przez przedsiębiorcę „BIOWAY Polska” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku produktów spożywczych oznakowanych przy użyciu elementów sugerujących pochodzenie z rolnictwa ekologicznego, przy jednoczesnym podważaniu renomy certyfikatów unijnego systemu rolnictwa ekologicznego.

Prezes UOKiK odniósł się również do argumentacji strony zawartej w piśmie z 28 czerwca 2017 r., w którym strona wyjaśniała Pomorskiemu WIIH, że nazwa „BIOWAY” używana jest jako nazwa sieci lokali gastronomicznych serwujących potrawy wegetariańskie, a nie ekologiczne. Zważywszy na cytowane wyżej przepisy art. 16 rozporządzenia 178/2002, art. 7 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1169/2002 oraz art. 23 ust. 2 rozporządzenia 834/2007, przedsiębiorca powinien wybrać taki sposób komunikowania swoim klientom informacji o profilu jego sklepu, aby nie zaistniało ryzyko wprowadzenia ich w błąd i naruszenia zakazów

ustanowionych w przepisach szczególnych, np. dotyczących rolnictwa ekologicznego. Na marginesie Prezes UOKiK wskazuje, że przepisy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29 z późn. zm.) przewidują w § 1 pkt 2 specjalne oznakowanie dla produktów wegetariańskich tj. „produkt może być spożywany przez wegetarian” albo „odpowiedni dla wegetarian”. Prezes UOKiK wskazuje ponownie, że dobrowolne informacje na temat żywności muszą pozostawać w zgodzie z przepisami rozporządzenia 1169/2011, którego art. 36 ust. 2 lit. b określa, że dobrowolne informacje nie mogą być niejednoznaczne ani dezorientować konsumenta.

Podsumowując rozważania Prezes UOKiK stwierdził, że strona wprowadziła do obrotu artykuły rolno-spożywcze oznakowane w sposób niezgodny z przepisami o jakości handlowej, a wyjaśnienia przedstawione na tę okoliczność w odwołaniu nie zasługują na uwzględnienie. Z tego tytułu, w myśl przepisów art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, organ pierwszej instancji mógł wymierzyć karę pieniężną do kwoty 1 181,50 zł (tj. pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie do obrotu ww. czterech partii produktów o łącznej wartości 236,30 zł – por. interpretacja pojęcia „wartości korzyści majątkowej” np. w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 listopada 2010 r., sygn. akt: VI SA/Wa 1652/10), kara ta nie mogła być niższa niż 500 zł. Wymierzona kara pieniężna była najniższą jaką przewidywał ww. przepis. Prezes UOKiK stwierdził ponadto, że organ pierwszej instancji prawidłowo uwzględnił przy wymierzaniu kary pieniężnej wszystkie przesłanki określone w art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej. Wynik tej oceny nie dawał podstaw, zdaniem organu odwoławczego, do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 5c ww. ustawy.

Niezależnie od zakresu niniejszego postępowania odwoławczego, Prezes UOKiK uznał za konieczne skomentowanie nazwy „bionektar” użytej przez stronę w odniesieniu do mieszaniny słodzików spożywczych. Nazwa ta naruszała przepisy o jakości handlowej również ze względu na użycie słowa „nektar”, które powinno być stosowane jedynie do nektarów owocowych, stosownie do § 13 ust. 1 ww. rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych. Wspomniany „bionektar” zawierał ponadto składniki będące dodatkami do żywności, toteż w wykazie składników zarówno na stronie internetowej, jak i na opakowaniu należało je wymienić przy użyciu nazwy kategorii „substancja słodząca”, zgodnie z częścią C załącznika VII do rozporządzenia 1169/2011.

Stosownie do art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Gdańsku w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary pieniężnej stanie się ostateczna.

Prezes UOKiK, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.
2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stosunkowy, zależny od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:
 - 1) do 10.000 zł - 4 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
 - 2) ponad 10.000 zł do 50.000 zł - 3 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;
 - 3) ponad 50.000 zł do 100.000 zł - 2 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1.500 zł;
 - 4) ponad 100.000 zł - 1 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2.000 zł i nie więcej niż 100.000 zł
3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądowoadministracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.
4. Do należności pieniężnych w postaci kar pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.).

Podstawa prawna pouczenia:

Art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1, art. 230, art. 243 § 1, art. 244 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1369 z późn. zm.); § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 221, poz. 2193 z późn. zm.), art. 40a ust. 8 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2212).

z up. PREZESA
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Inspekcji Handlowej

Dariusz Łomowski

Otrzymują:

1. „BIOWAY Polska” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku

ul. Wały Jagiellońskie 34
80-853 Gdańsk

2. Pomorski Wojewódzki

Inspektor Inspekcji Handlowej w Gdańsku

3. a/a